

A bányásztársakra emlékeztünk

Harminc évvel ezelőtt Batin József kezdeményezésére emlékeztek meg először a bányászat áldozatairól az első Borbála napi ünnepségen Vértessomlón - mondta el Igó István december 9-én a helyi katolikus temetőben felállított bányász emlékműnél.

A polgármester először köszöntötte a megemlékezőket, kiemelve Rising Károlyné várgesztesi polgármestert, dr. Auer Zsolt Dénes jegyzőt, Vértessomló díszpolgárait Pfszterer Zsuzsannát és Hartdéken Józsefet, a Tatabánya és Oroszlány-Pusztavám-Mór bányász szakszervezetek képviselőit jelenlévőket, illetve mindazokat az egykori bányászokat, akik az ünnepség előtt megtartott misén is jelen voltak.

A nyitó gondolatok után a Vértessomlói Dalkör emlékműsora következett, majd ismét Igó István vette át a szót. A település első embere elmondta, hogy Szent Borbála bányászokká váló kapcsolata nem ismert, ugyanakkor a bányászok mindig hozzá fordultak, mint védőszenthez, aki a hirtelen halál, a sebesülés és a tűzvész ellen védte meg őket. A hirtelen halál elleni vé-

delem magyarozatát abban kereshetjük, hogy Borbála azt a kegyelmet kérte Istentől, hogy ne hagyjon senkit meghalni az utolsó kenet felvétele nélkül.

Miután ismertette a térség szénbányászatának múltját, Igó István elmondta, hogy annak ellenére, hogy Magyarországon a mecseki szénmedence minősült a legveszélyesebbnek, a legtöbb áldozatot követelő sújtólérogbanás mégis a kevésbé veszélyesnek tartott tatabányai-oroszlányi és dorogi szénmedencében következett be. Az áldozatoknak emléket állítottak Tatabányán, a Bányászáldozatok Emlékparkjában, Oroszlányon a Bányász múzeum márványablájára, Vértessomlón a temető bronzablájára őrzi az áldozatok emlékét.

A múltidézés után a Bányász emlékhelynél a megemlékezők koszorúzással rótták le kegyeletünket, és emlékeztek meg a Vértessomlói szénmedencében történt végzetes bányászerecséltenségek áldozatairól. Várgesztes képviselőjében Rising Károlyné polgármester Tóth László és Mautner János helyezte el a kegyelet virágait.

Hatszoros magyar bajnok Salánki Evelin

A 29 esztendőes ifjú várgesztesi hölgy, Salánki Evelin október közepén Zalaegerszegen a Felnőtt Magyar Bajnokságon a 78 kilogrammos súlycsoportban mindhárom mérkőzését ipponnal, vagyis egy 10 pontos dobással nyerte meg. Evelin 17 éve judózik, honi bajnokságokon a zalaegerszegivel együtt összesen hatszor állhatott a dobogó legmagasabb fokára. Bár rendszer edzőmunkát már nem végzett másfél-két éve, érezte magában az energiát. Éreztem, hogy nekem ez kell, át akarom újra élni a versenyérzést, hogy milyen jó nyerni, „belekenni” valakit a szőnyegbe – fogalmazott a beszélgetésünk során.

Az Evelinnel készített interjút és a december 20-ai közmegehallgatás tudósítását anyagtorlóadás miatt a Gesztesi Krónika következő számában olvashatják.

Salamon Gyöngyi

MEGHÍVÓ

Értesítjük a falu lakosságát, hogy az 1945. január 6-án elhurcoltakról való megemlékezésre 2024. január 6-án szombaton a szentmisét követően, 9.00 órakor a Hősi Emlékműnél kerül sor.

Német Nemzetiségi Önkormányzat Várgesztes

GESZTESI KRÓNIKA • Közéleti és információs havilap • Lapalapító és kiadó: Várgesztes Község Önkormányzata, 2824 Várgesztes, Arany J. u 47. • Felelős kiadó: Rising Károlyné polgármester • Főszerkesztő: Salamon Gyöngyi, E-mail: propagandabt@gmail.com • 20/9611-833 • Hirdetésfelvétel: 20/9611-833 • Lapzárta: minden hónap 8. napja.

Megjelenik havonta 250 példányban.

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy az olvasói leveleket, reflexiókat rövidített formában, szerkesztve közölje. Ezek az írások nem minden esetben tükrözik a szerkesztőség véleményét. A meg nem rendelt anyagok és hirdetések tartalmáért a szerkesztőség felelősséget nem vállal. Anyagokat nem őrzi meg és nem küldünk vissza. ISSN: 2062-5472

2024. január

VÁRGESZTES KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÖZÉLETI ÉS INFORMÁCIÓS HAVILAPJA

Dózer helyett Keltike Ház

Majdnem 150 millió forintos vissza nem térítendő európai uniós támogatással alakított ki a várgesztesi önkormányzat az egykori iskola, majd óvoda épületében ökoturisztikai központot, amely térségi jelentőségű csomópont lehet a természeti – geológiai értékek és a helyi történeti hagyományok megismeréséhez; interaktív kiállítóterként, rendezvényhelyszíneként és turisztikai háttér-infrastruktúráként hozzájárul a fogyasztói környezet adottságainak javításához, a szolgáltatási hiányosságok pótlásához.

A Keltike Ház december 17-ei ünnepélyes átadásán a helyiek zsúfolásig megtöltötték a létesítményt, az eseményt Czunyiné dr. Bertalan Judit országgyűlési képviselő, Popovics György vármegyei elnök és dr. Kancz Csaba vármegyei főispán is megtisztelte jelenlétével.

Várgesztes természeti adottságai miatt népszerű és ismert turisztikai helyszín. A falu közigazgatási területe 1200 hektár, melynek 83,4 százaléka erdő és gyeplő. Jelölt turista útvonalak kereszteszik egymást a faluban vagy közvetlen környe-

zetében. Az Országos Kéktúra mellett további jelöléseket találnak a falutól minden irányba. Gyakorlatilag a Vértessomlói egyik magaslatán, de völgyben fekszik zsákfalunk. Egyedisége nem páratlan, de nem is hétköznapi. ➔ 2. oldal

Christkindlik találkoztak

Igazi téli hangulatban, vastag hótakarral borított óriásfenyők szomszédosságában, a várgesztesi Faluházban rendezte meg a német nemzetiségi önkormányzat a Christkindl találkozót december 9-én délután. A megjelenteket Pillmann József elnök köszöntötte, köztük Rising Károlyné polgármestert, Harasta Renátát, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának Komárom-Esztergom vármegyei regionális irodájának vezetőjét, Rohrbacher János plébánost, s kiemelten a csoportok vezetőit.

A német nemzetiségi önkormányzat elnöke visszaemlékezésében elmondta, hogy 2015-ben határozták el először, hogy megszervezik a Christkindl találkozót, és ezt a hagyományt minden év-

ben megtartják. Az elhatározásukat pár évvel ezelőtt még a Covid sem tudta megtörni, hiszen segítségükre siettek az online tér adta lehetőségek. Pillmann József örömet fejezte ki, hogy évről évre ugyanazok a csoportok érkeznek Várgesztesre, akik a kezdetektől fogva jelen-

vannak az eseményen. Végeterül kiemelte, hogy a hagyomány tovább éltesítésében rendkívül nagy szerepe van a felkészítőknak, majd átadta a szót Hartdéken Sándornénak, aki szintén üdvözölte a vendégeket. ➔ 2. oldal

Dózer helyett Keltike Ház

...folytatás az első oldalról

Célunk, hogy Várgesztesen álljanak meg, vegyék igénybe a szálláshelyeket és töltsenek több időt nálunk. Ismerkedjenek a geológiai képződményekkel, növénytársulásokkal, épített környezetünkkel. Élvezzék a természet közeli nyugalmat. Ugyanakkor egy használaton kívüli épület látványra a falu központjában lehangoló volt – tekintett vissza az előzményekre *Rising Károlyné* polgármester. A fokozatosan bővített iskola, majd óvoda épületéről napjainkban is nosztalgiznak, hogy milyen arányban létesítette az Esterházy család és a helyi Egyházközség, mikor államosították, hány teremmel bővült, itt tanultak meg magyarul beszélni, itt forgatták a Valahol Európában film egy részét, itt próbáltak a helyi zenekarok, stb. A lakosság részéről rendre felmerült a kérdés: mikor történik már vele valami, meg akarjuk várni, míg összeomlik? S az is, hogy mi lesz a jövő: átépítés vagy dózer? S minthogy pályázati forrás csak átépítésre adódott, kézenfekvő volt a válasz. A polgármester azt is elmondta, hogy az épület átalakítására elnyert forrást ki kellett egészíteni, a létesítmény belakása, berendezése, további felszerelése folyamatosan zajlik majd. A Keltike Ház Vértés terme az ERDŐ bemutatására, ismeretanyag bő-

vítésre ad alkalmat, a Hertay teremben Hertay Mária Munkácsy díjas festő- és grafikus művész egyetlen hazai állandó kiállítása található rézkarokkal, litográfiákkal, amelyeket a művész és örököse ajándékozott a falunak. A család és Várgesztes közti kapcsolat motorja *Mádl Katalin*, aki később a pezsgős koccintást követően a negyvenhatodik várgesztesi témájú alkotást ajándékozta a falunak.

A polgármester nem kívánta név szerint felsorolni mindazokat, akik ötletekkel, tervezéssel, építéssel, ellenőrzéssel, pályázati adminisztrációval, pénzügyi bonyolítással, szervezéssel, adománygyűléssel, esetleg kritikájával hozzájárultak az épület birtokba vételéhez, kiemelte viszont a két kivitelezőt, a *ZAFIR* és a *BECK&CAT Kft-t*, és az ügyvezetőket, *Zink Ferencet*, valamint *Beck Ferencet*, akik a munkát folyamatosan úgy végezték, mintha várgesztesiek lennének.

Itt Várgesztesen a TOP-os források kapcsán két dolgot kértek. Az egyik, járuljunk hozzá, hogy a vízrendezés minél nagyobb területen oldja meg a falu vízelvezetési problémáit, a másik pedig ez a turisztikai projekt volt. Hangzott el *Popovics György* vármegyei elnöktől, aki alapvetőnek nevezte az igény felmerülését a csodálatos természeti értékek, környezet, a csodálatos vár miatt. Azt is elmondta, hogy induláskor kicsivel több, mint 49 milliós támogatásban részesült

a projekt, amiről pillanatok alatt kiderült, hogy nagyon kevés. Lehetőség nyílt azonban „ráemelésre”, így gyakorlatilag megháromszorozták az alapösszeget, amire az országgyűlési képviselő segítségével nyílt lehetőség.

Czunyiné dr. Bertalan Judit a gondolatot folytatva elmondta, hogy megfeszített, nehéz, közös munkával sok-sok kicsi álom valósult meg, 2014-től összességében 1 milliárd 3 millió forint értékű Várgesztesre különböző forrásokból, ami lehet sok, de lehet kevés is. Ahhoz viszonyítottan, ahogy 2014-ben találkoztunk a településen, sajnos sok, mert méltatlanul nagy lemaradásban voltak a többi településhez képest, ahhoz viszont kevés, hogy mindazt, amit a történelmi múltja, hagyományai, hagyatéka a falunak megengedne és építőerőt adhatna, ahhoz képest még bőven van mit tenni – fogalmazott. A vár felújításáról hozzátette, hogy a kormány közel ugyanennyi forrást biztosított rá, s kezdett hozzá rögtön úton, de jelenleg már tartanak a munkálatok, melyek eddig méltatlanul húzódtak. Az a helyzet, hogy szeretik Gesztet, és jó híre van. Nekünk pedig az volt a dolgunk az elnök úrral, hogy segítsük még jobbat, szebbé tenni – hangzott el az országgyűlési képviselőtől, aki zárszóként gratulált a megvalósításhoz, kiemelve, hogy összefogás mentén jöhetett létre, sokak akarása haladt egy cél felé.

Adventi várakozás

Nagy érdeklődés övezte az Adventi koncertet, amit minden évben hagyományosan advent első vasárnapján rendeznek meg a várgesztesi templomban. Pillmann József a nemzetiségi önkormányzat elnöke német nyelvű adventi verssel köszöntötte a megjelenteket, Rising Károlyné polgármestert, Visneyi László plébánost és a fellépőket.

Külön köszöntötte a helyi gyerekeket, akik évek óta kiveszik részüket az adventi programból, és együtt ünnepelnek velük. Őt követte a helyi plébános, aki a kereszténységben advent kettős jelentőségére hívta fel a figyelmet: egyrészt várakozunk, hogy milyen jó lesz a családdal együtt ünnepelni karácsonykor, másrészt arra emlékeztet bennünket, hogy várakozunk a találkozásra a teremtől. *Visneyi László* arra bízta a megjelenteket, hogy váljanak új emberré karácsonyra, merjenek túllendülni önmagukon és bocsássanak meg azoknak, akikre haragszanak.

A magasztos gondolatok után *Hartdégén Sándorné*, a helyi dalkör vezetője konferálta a fellépőket, elsőként a *Sági Richárd* vezette Vértessomlói Alapfokú Művészeti Iskola növendékeit, akik mindig örömmel fogadják el a koncertmeghívást. A gitár- és fúvós hangszereken előadott karácsonyi dallamok után a várgesztesi iskolások, majd a hittanosok adventi előadása melengette a szíveket, utánuk a

Baji Német Nemzetiségi énekkar következett. Az 1995-ben alakult énekkar vezetője megköszönte a meghívást, kiemelve azt, hogy Várgesztes lakossága példaeértékűen őrzi a német hagyományokat.

A Német Kultúregyesület Dalköre gyönyörű dallamokkal zárta a koncertet, majd szépszámú közönség átsétált a polgármesteri hivatal elé, ahol *Rising Károlyné* polgármester ezekkel a gondolatokkal gyűjtötte meg a község adventi koszorújának első gyertyáját, amely már tízedik alkalommal lobbant lángra: az elcsendesedés, a számvetés idején magánéletünkben is és munkánkban is megvizsgáljuk, mivel tehetnénk jobbat, derűsebbé a mindennapjainkat. Készülünk karácsonyra a családokban és a falu nagy családjával is. Advent a várakozás ideje. A karácsony vallástól, értékrendtől függetlenül mindenki ünnepe. Évek óta megemlé-

zünk arról a Wichern evangélikus lelkészről, aki az 1800-as években Hamburgban elkészítette az első adventi koszorút, amely az örökkévaló szeretetet jelképezi. Érdemes a színeket is elemezni. A zöld fenyő ágai az életet és a reményt; a gyertya a növekvő fényt jelképezi. Nem hiányozhat a vörös szalag – ami a megváltás ígérete. Wichern lelkész még 24 gyertyával, mi már csak 4 darabbal díszítünk. A gyertyák fontos fogalmakat szimbolizálnak: hit, szeretet, öröm és remény. Mindennapos fogalmak, sokat emlegetjük őket. Gyakran elhangzik: a hited erősít, szeretlek, szeretem a családomat, boldog vagyok, amikor örömet szerzek neked vagy mások nekem, utoljára jól vagy, remény hal meg utóljára. Advent idején a hit, szeretet, öröm és remény a növekvő fényel folyamatot ad, egységet alkot. A polgármester zárásul a falu valamennyi lakójának és vendégeiknek jó egészséget, békés ünnepeket kívánt.

Christkindlik találkoztak

...folytatás az első oldalról

A dalkör vezetője megköszönte a gyerekeknek, hogy már legalább egy hónapja lelkesen készültek az előadásra, majd sorban felkonferálta a fellépőket, néhány szóban azt is ismertette, hogy a különböző településeken hogyan őrzik a Christkindl hagyományt a gyerekek.

Az első szereplők a Kecskédi Általános Iskola diákjai voltak, akiket *Tomayer Judit* német nemzetiségi tanítónő tanított be. Második fellépőként érkeztek a vértessomlói gyerekek, akik kivétel nélkül tagjai a Vértessomlói Német Nemzetiségi Táncsoportnak is. Őket követte a tarjáni csoport, melyet hagyományosan mindig a Tarjáni Német Nemzetiségi Általános Iskola hatodik osztályos tanulói alkotnak. A legutolsó előadók a várgesztesi Christkindlik voltak, akik idén két csoporttal is bemutatkoztak.

A játékot és a dalokat a dalkör tagjai tanították be a gyerekeknek, akik ezeket nagyon hamar el is sajátították, és szívesen jártak a próbákra annak ellenére, hogy sok olyan gyermek van, akinek családjában már nincsenek német származású felmenők. A program a Német Nemzetiségi Dalkörrel zárult, akik német nyelvű dalsokrot nyújtottak át a közönségnek, majd a nemzetiségi önkormányzat ismét bebizonyította vendégszeretetét: finomságokkal invitálta maradásra nemcsak a fellépőket, de az őket elkísérő szülőket, érdeklődőket is.

Játékosan okított a Téliapó

Egy híján kilencven 14 év alatti gyereket vártak Várgesztesen az önkormányzat december 6-ai Falumikulás rendezvényére, s szinte valamennyien el is fogadták a meghívást anyával, apával együtt, hiszen jócskán megtelt a Faluház nagyterme.

Könyvtári programként érkezett a Faluházba az Ákom-Bákom bábszínház a „Mikulás a tyúkudvarban” című bábjátékkal, amelyből kiderült: attól, hogy valakinek vörös a bundája és van szákja, még nem válik Mikulássá. Lesz zsákomban minden jó, kakas koma, tyúkanyó... settenkedett rossz szándékkal a ravaszdi róka a tyúkudvarban, ám elárulta a lompos farka és sunyi tekintete. Matild, a tyúk, aki rettegett a ravaszditól, végül bátorságot merített és Morzsi kutyával törbe csalták a rókát, aki minden bizonytalanságot legyőzve, hogy az igazi Mikulás nem visz, hanem hoz.

S ez így is történt, hiszen a mese végén meg is érkezett a jóságos Téliapó, puttonyában a gyerekek ajándékaival. Mit csinál majd a csomaggal? – kérdezte meleg hangon, a gyerekek pedig rázendített: megeszem! Az első csomagot végül egy fiúcska vehette át, hiszen a helyes válasz tőle érkezett: adok belőle

anyának és apának! És ha kiürült a csomag, mit teszel vele? Ekkor már többen jól feleltek, hiszen tudták, hogy a hulladékok szelektív gyűjtését, és az édesség elnassolását követő kötelező fogmosást is hamar megfejtette a gyereksereg, így végül mindannyian boldogan szoríthatták magukhoz a Mikuláscsomagot.